

25. ELIYAIFI RAAGOTA BAALI

1 Hayyota 18

Eliyaani raga gudda Waaqa lafa Israeli keesati bara Hayyicha hama waaqota harkaan boch'an waaqefatu kha maqaan Ahabu jed'ani. Marro chubbu gumi Israeliitifi d'ufaansa oola raage, duuba Waaqi ganna sadi hiroobne. Gaafa oola hamtu suni keesa, Eliyaani Ahabu argu d'aqe. Ahabuni Eliya arge jennaani waan jed'eeni, "Kunini d'aguma sii, ka lafa Israeli balleese?" Eliyaani waan jed'eeni, "Nami Israeli balleese, ananiti siifi worra keesani, waan isani seera Waaqa ch'absitani, Waaqa Baali jed'ani gula baatanifi." Duuba Eliyaani waan jed'e, "Amma waan taatu, worra Israeli ch'ufo gaara Karmeliti wolti naa yaani. Duuba Waaqa d'ugaa ilaalla, Aabbo Waaqa mo Baali!"

Jennaani Ahabuni worra Israelitiifi raagoota Baali dibba afuriifi shantama wolti gaara Karmeliti wolti yaame. Eliyaani qofa d'aabate. Eliyaani biyyati d'ufe waan jed'eeni, "Anini ibida male sorio gubbani baasa, raagoti dibba afuriifi shantama ta worra Baalilleni kha ibida imbobeese sorio gubani ha baaftu. Kha ibidaan deebisu Waaqa d'ugaati. Jennani raagolleen taani, "Eehe, kunini yaada dansaa jed'ani."

Raagoleen Baali, haga aduuni guyya gudda geetuti asi Baali kad'ate, waan jette, "Ee Baali! nu ch'aqasi! Ibidda nuu ergi! Ee Baali! nu ch'aqasi! Ibidda nuu ergi!" Worri d'aatu waan sorio irati baasani ka worri jaare suni, mare, olch'ech'eani sirbani, ammo nami owaate dubbi worra jala qabe tokoleeni injiru. Lafti guyya gudda geennaani, Eliyaani worra goyeese waan jed'e, "Lalabdani yaamtani ho? Inni Waaqa keesaniniti, inni hegeri muguu jira yokhaani gabaefa, yokhaani imaltu fa jira! Yokhaani hegeri raafu jira kaasu maltani!" Jennaani raagooti taani lalabde kad'ate, aada ufi gula bilaafi woraanani ufi mumurte d'iiga ufi keesaa yaaftu. Worri akuma kaani haga lafti galgalooftuti iyyee maraate, "Ee Baali! nu ch'aqasi! Ibidda nuu ergi! Ee Baali! nu ch'aqasi! Ibidda nuu ergi!" jed'e ammo nami qonqo worra d'agaye yokhaani worra jala owaate tokoleeni injiru.

Duuba Eliyaani waan worran jed'e, "Ingeetti lakkisa! Amma qoommin tiyya." Inni fulla sorio Waaqa iti baasani ta qara balleesani mid'aase, d'akhaa kud'ani lama, gosa kud'ani lama ta ilmaani Yakobo namicha Waaqi Israeli maqa baase kaani gula fuud'e, d'akhaaye sunini fulla Waaqa sorio irati baasani jaare. Jennaani fulla suni d'aatu, boola bisaani haga butte toko fuutu qote. Duuba qoraani fulla sorio iti baasani suniti tuule, korma suni qale, fooni isaa qoraani suni gubba naqe, bisaani foonifi qoraani gubbati naqe. Jennaani Eliyaani fulla sorio irati qalani suniti d'iaate Waaqa kad'ate waan jed'e, "Ee Aabbo Waaqa arra ha beekhani aka atini d'uguma Waaqa, ammalle aka anini hojattuuni teeti." Jennaani hojjuma suni, ibidi gubbaa gabue, foonifi qoraanifi d'akhaaye taanile ch'ufo gube lafa gogose, bisaani kaanileeni ch'ufti fooqatani.

Biyyiti waan kana ch'ufo garte jennaani lafati jijidde, lalabde waan jette, "Goofta! Inni Waaqa!" Eliyaani waan worraani jed'e, "Raagoota Baali ch'ufo qaqaaba, tokoleeni imbahini!" Eegi suni bokkaani inroobe.

QAJEELUMSA BARNOOTA

HIMAANSA JALQABA: Gaafi ato oduu hinoodeesinu nam gaafatani tana gumii gaafadhu yokhaani akka namu lam lamaani irra wolgaafatu tolchi.

- Waaqota d'ara jechuun maan jechu?

ODUU: Oduu tana irdedeebii himi akka akka gumii waliin baratan.

HAASA EEGI ODUU HIMANI: Gaafi tanaati haasa suni qajeelcha: -

Waan WAAQA irra maan baranna?

- **Oduun tunini jabeenna Waaqa irra maan himti? (Inni jabeenna chufayu inqaba, inni waan chufayu harka qaba, inni gudda waan chufa moohatu)**
 - Waaqi akka bokkaan ganna sadi inroobne tolche. Inni uumama irraati humna qaba.
 - Waaqi Ahabu irra Eliya qorqorate ammalle ganna sadii isa nyaachise.
 - Waaqi haga lip'eeeti ilaati, soorio jiidufi d'akhaalle ch'ufa arraabe hobaase.
 - Waaqi kad'achaa nama d'ugeefachaa toko jabeenna deebise, kha nami d'ibba afuri kha waaqota d'ara du'a kad'achuu isaan mormuuti jiru.
 - Waaqi jabeenna qulqullooma gumii isa gaafatuun qaba.
- **Oduun tunini akka Waaqi waan ch'ufa beekhu irra maan himti? ammalle akka Waaqi fula ch'ufa jiru irra maan himti?**
 - Waaqi bokkaa dhabu akka ta'u fi waggaa sadii booda akka tumuramu dursee beeka ture.
 - Waaqi Eliya gara iddoo itti ergamu fi itti dhokatu beeka ture.
 - Waaqi waan aarsaa fi raajota Ba'aal irrattis waan ta'u beeka ture.
 - Akkuma Waaqi sobaa Ba'aal hin taane, Waaqi dhugaan hin rafuu yookaan hin fagaatu.
 - Hojja hunda waan jireenya nama keessa ta'u ch'ufa ni arga, ni beeka.
- **Oduun kun maanakka Waaqi qulqulluu ta'e agarsiisa?** (kan dhugaa, qajeela, seera kenna, ch'ubbuu jibba, yakka adaba)
- **Waaqi ch'ubbuu waaqeffannaa sobaa Ahaab fi Israa'el adabuuf bokkaa dhabsiise.**
 - Waaqi qulqullummaa isaati agarsiisuuf aarsaa guutuu gubee nyaate. Waaqi ibidda balleessaa dha.
 - Waaqi waaqeffattoota waaqota sobaa hin dhageenye; raajota Ba'aal ajjeesuu akka ta'e murteesse.
 - Qulqullummaan Waaqio akka ch'ubbuu furuuf aarsaan barbaachisu, nami akka gara Waaqio dhufu danda'u agarsiisa.

- **Oduun kun tola-eebba Waaqio maanakka agarsiisu?**

(abbaan jaalala, kan ch'ubbuu hin jaallanne, kan garaa laafaa, kan ilma namaaf garaa laafaa)

- Waaqi Eliya wajjin haasaye, isa immoo saba fi mooticha biraan haasayse.
- Waaqi Israa'elitti carraa araaramaaf kennuuf akka waaqeffannaa Ba'aal irraa deebi'an carraa kenne.
- Waaqi humna isaa saba biratti agarsiise akka gara isaa deebisan gargaaruuf.
- Waaqi Eliya eeguudhaan isa tikse, inni mataan ch'ubbama ture illee.
- Waaqi kadhannaa amantii Eliya deebise.

- **Oduun kun amanamummaa Waaqio maanakka agarsiisu?**

(akka inni hin jijjiiramin, akka kakuu isaa eegu, akka dubbii isaa guutu)

- Eliya, akkuma Waaqi isaaf himetti, bokkaa dhabuun ta'a jedhee raajii dubbate, innis ni ta'e.
- Waaqi raajicha tiksee eeguudhaan amanamummaa isaa agarsiise.
- Akkasumas Israa'el biratti qulqullummaa isaa mul'ise.
- Akkuma dubbate sana booda bokkaa kennee.
- Waaqi saba filatamaa Israa'el, isa irraa fayisaan kakhuu galame dhufu, tikse; gara araaramaatti isaan geessu itti fufe.

- **Waan ilmee namaa irraa maanbaranna? Akka ilmaan namaa ch'ubbuu qaban, garuu Waaqi jaallachuun murteesse, oduun kun maanagarsiisa?**

- Waaqi Israa'el adabuuf bokkaa dhabsiisuu fayyadamaa jira.
- Raagoti Ba'aal sababii waaqeffannaa sobaa isaanii du'an.
- Ahaabuni bokkaa dhabuu irraan kan ka'e yakka isaa osoo hin beeku, Eliya irratti yakka dhiibee kaa'e.

- **Oduun kun akkamiin akka Waaqi ilmaan namaa gargaaru, akkasumas nami mataan of hin baafanne agarsiisa?**

- Israa'el ofumaan bokkaa fiduu hin danda'u ture; Waaqi qofa, hojja isaatti, bokkaa fide.
- Eliya ofumaan Ahaab irraa of eegu hin danda'u ture.

Waan BAAFAMA maan baranna? (Akkamiin nami gara Waaqati d'ufa?)

- **Akka ilmeen nama kara Waaqa challaani gara Waaqa dhuftu, oddun tunini maanin garsiifti? (Fed'i Waaqatiifi yaada isa gula?).**

- Waaqefanna waaqota d'ara Waaqi injibbe. Nami tokollen dande gara Waaqa hind'umne. Kara araarama ch'ubbuutifi, abdi Baasa gana d'ufu irra keyyataniini dandaani gara Waaqa d'ufani.
- Eliyaani waan Waaqi isa ajaje tolche, inni Waaqa gumiiti d'iyeeese akka fed'i Waaqa gula.

- **Akka nami akka baafama argatu, daba irra deebie ammalle dhugeefachu male, oduun tunini maanin garsiisfti?**
 - Oduu tan keessati, d'ugeefacha d'abuufi araaraa galu d'abuun Ahabuu, guddo onne Yahudi d'ukkubsite.
 - Waaqi fula soorio iti baasaniiti d'ugeefacha Eliyaati inowaate.

Gaafi Ballinaani Huji irra Oolchuu Malani:

- Jireenna kanke keesati maantu akka ganna sadi kha oolaa siti fakkaate?
- Yo Waaqi arralle jaba tahe kha inni uumama ch'ufa bulchu tahe, akka inni haala jajaba keesaleeti si qorqoratu tunin maan siti himti?
- Ahabuuni ammalle raagoleen Baalii, waaqota d'ara irra abdi keeyatani. Fula Waaqa d'ugaa wonti akka nu iti abdannu nu tolcha maani?

Gaafi huji irra oolchuu malan (akka nam tokooti yokhaan akka gurmuutti):
(Gaafi tokko yokhaan lama filadhu akka dansa adda iti dhaabadhu.)

- **Gammoojjii akkamiiti jireenna kanke kees jira?** Gaargala bara d'eera kha akkamiitin gaargaluuti jirta? Oduun tunin kara kamiin dandeete gara si jabeesiti? Waaqa kad'ad'uu akka inni si qarqaare ammalle irre sii kennu.
- Jabeenna akkamiiti onne tante keesati **akka jireenna kanke mohatu iti gamuuti jira?** Atin maan d'ugeefata fula baafama Waaqa kad'atu?